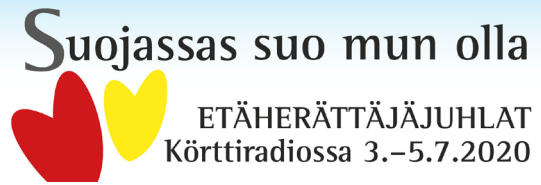

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS
PL 21, 62101 LAPUA
Puh. (06) 433 5700
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

Tapani Rantala
juhlapuhe
päiväseurat 4.7.2020

Veisasimme virren Jumala ompe linnamme, joka tavataan veisata aina herättäjäjuhlien päiväseurojen aluksi, seurojen juhlayrtenä. Virsi on Martti Lutherin kirjoittama noin vuonna 1528. Sitä on luonnehdittu Lutherin taisteluvirreksi ja myös reformaation Marseljeeksi, vapaus- ja vallankumouslauluksi.

Näillä etäherättäjäjuhlilla päiväseurat pidetään ja tallennetaan Turun Maarian kirkossa. Historian siipi heilahtaa tämän vapausvirren kohdalla siten, että kun se ensimmäisen kerran käännettiin suomen kielelle jo vuonna 1583, käänntäjä oli Jaakko Finno, Maarian seurakunnan kirkkoherra ja Turun katedraalikoulun rehtori. Täällä Maarian kirkossa virsi soi siis suomalaisessa syntypaikassaan.

Jumala ompe linnamme — vapaus- ja vallankumousvirsi — on kaikunut vuosisatojen ajan suomalaisten tärkeissä vaiheissa. Sitä on käytetty, kun kansakunta on elänyt vaaran aikoja. Sen hengessä on etsitty suojaa kansojen myllerryksissä. Sen avulla on kuljettu aivan ylivoimaisiltakin tuntuissa tilanteissa. On pyydetty apua ja on koettu, että apua on myös saatu.

Virren kansallismielinen tulkinta voi viedä metsään. Virttä on saatettu veisata sillä ajatuksella, että tuo ”vanha vainooja” on toinen kansa, meitä uhkaava vihollinen. Tulkinta on ollut ymmärrettävä ajan kuohuissa. Virressä on kuitenkin perimmiltään kysymys siitä, että ihmisen ainoa turva on Jumalassa, ei missään kansakunnassa, ei edes omassa. Virressä kuvattu ”vanha vainooja” ei ole toinen kansa eikä valtio. Vanha vainooja on ihmistä piinaava synty.

x x x

Herännäisyyteen virsi liittyy monin säikein. Tällä virrellä saatettiin matkaan ensimmäiset suomalaiset lähetyssaarnaajat Ambomaalle vuonna 1868. Tällä virrellä kannustettiin niitä pappeja ja maallikoita, jotka oli tuomittu kolme vuosikymmentä aiemmin sakkoihin Kalajoen käräjillä seurojen pidosta ja lähetyksokolehtien keräämisestä. Virsi on viestittänyt: Emme anna periksi. Kun Jumala on kanssamme, meidän käy hyvin. Virsi on vuosikymmenet kaikunut jokaisilla herättäjäjuhlilla.

x x x

Ihmisellä ei ole turvaa omaisuudessa, ei terveydessä, ei lopulta edes läheisissä ihmisissä. Jumala on ainoa linna, turva ja kilpi ihmisen vaaroissa ja vaivoissa, ei mikään muu. Virsi kertoo

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS
PL 21, 62101 LAPUA
Puh. (06) 433 5700
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

vapautuksesta ja luottamuksesta, on luotettu siihen, että Jumalalla on valta vapauttaa meidät ja huolehtia meistä ja siitä, mikä on meille tärkeää ja rakasta. Jumala antaa suojan.

Onko tämä löysää puhetta? Niin monesti kärsimys ja suru iskevät keskelle elämää. Miksi Jumala ei suojellut pientä lasta sairaudelta tai onnettomuudelta? Tai miksi lapset menettivät äitinsä tai isänsä? Miksi sairaudet kurittavat koko maailmaa? — Jumalan varjelus ei estä ainakaan kaikkia onnettomuuksia ja sairauksia. Virren veisaaja ulottaa luottamuksensa kauemmaksi: ”Jos veis he henkemme, osamme, onnemme”... Silloinkin turvana on Jumala ja hänen huolenpitonsa. Kokemus suojasta ja varjeluksesta saa kiittämään.

Onnettomuuden hetkellä suoja ja varjelus tuntuvat puuttuvan. Jumala tuntuu puuttuvan.

Merkillinen ristiriita. Juuri kärsimyksen, onnettomuuden ja sairauden keskellä moni on tuntenut Jumalan erityistä huolenpitoa. Siellä, missä Jumala näyttää puuttuvan, Hän onkin läsnä. Elämän kuohuissa Jumala on turvakallio. Jumalan siunaus ei merkitse ainakaan välttämättä sitä, että ihminen menestyisi ulkoisesti elämässään, että hänellä olisi terveyttä ja onnettomuudet eivät häntä kohtaisi. Jumalan siunaus merkitsee sitä, että kaikissa vaiheissa, iloissa ja suruissa, onnessa ja onnettomuudessa Jumala on läsnä ja avaa tien eteenpäin. Hän avaa tien eteenpäin jopa läpi kuoleman muurin.

x x x

Virressä on ainekset ponnekkaaseen uhoon ja kamppailuhenkeen. Uholla voi olla jopa luotaantyyöntävä ja vieraannuttava vaikutus. Pauhaten veisattu virsi saattaa aiheuttaa lisäksi sen harhakäsityksen, että valhe ja vääryys ovat jotain sellaista, joka on vain minun tai meidän ulkopuolella. Jos veisaan — tai laulan — tämän virren hiljaa kuin rukouksena, virsi muovautuu pyynnöksi: auta minua näkemään valheen ja vääryyden vallat myös itsessäni ja käymään niitä vastaan päivittäistä kamppailua. Tämän vapausvirren veisaaja rukoilee: Jeesus Kristus, armahda minua syntistä ihmistä.

x x x

”Jumala ompe linnamme” on vapausvirsi. Kristittyjä on kutsuttu vapautusliikkeen jäseniksi. Kirkko on tuo vapautusliike. Ihmisen vapauttaminen oli ja on Kristukselle taistelu. Tähän vapaustaisteluun me liitymme.

Tässä maailmassa meillä on jokapäiväinen osa osallistua vapautusliikkeen työhön ja toimintaan. Kristuksen vapautusliike ei rajoitu henkilökohtaisen elämän vaalimiseen ja oman pelastuksen varmistamiseen. Vapautusliikkeeseen kuuluva kyllä tunnustaa omat puutteensa — tietoiset ja tiedostamattomat — mutta hän näkee tehtäväkseen rakentaa oikeudenmukaisempaa

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS
PL 21, 62101 LAPUA
Puh. (06) 433 5700
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

yhteiskuntaa maailmanlaajuisesti ja hän näkee tehtäväkseen elvyttää ja suojella luomakuntaa ja sen monimuotoisuutta. Kristuksen vapautusliikkeeseen kuuluvat kaikki kristityt puoluekannoista riippumatta. Tämä liike vastustaa ahneutta ja rahan itsearvoista valtaa, tämä liike puolustaa kaikkien ihmisarvoa ja yhteisvastuullisuutta. Tämä liike ei hyväksy syrjintää kirkossa eikä yhteiskunnassa. — Tähän liikkeeseen kuuluva näkee muutoksen tarpeen omassa itsessään: Jumala, armahda minua syntistä ihmistä.

Siinä taistelussa, joka tänä keväänä ja kesänä on käyty pandemiaa vastaan, on ollut paljon epäitsekkyyttä, rohkeutta, auttamishalua ja yhteisön rakentamista. Ajattelen sairaanhoitohenkilökuntaa, kaupan myyjiä, opettajia, hoivakotien ja päiväkotien henkilökuntaa, poliiseja, poliitikkoja. Kuinka monet ovat täyttäneet tehtävänsä ja auttaneet lähimmäisiään. Ajattelen myös laajaa naapuriapua, ihmiset huolehtivat toisistaan. Seurakunnat ja kunnat ovat koettaneet kantaa huolta yksinäisistä, on soitettu ja kysytty vointia, on autettu konkreettisesti. Vakavan sairauden ja uhan keskellä on koettu myös paljon hyvää, paljon välittämistä ja rakkautta. Siellä missä on välittämistä ja rakkautta, siellä Kristus tekee työtään.

”Jumala omi linnamme” on kaikunut kirkossamme sukupolvelta toiselle. Toinen taisteluvirsi on Jaakko Haaviolta, joka toimi tämän Maarian seurakunnan kirkkoherrana 400 vuotta Jaakko Finnoa myöhemmin. Hän kirjoittaa: Vie meidät Herra taisteluun ja rohkeutta anna, niin että sydämen ja suun käyttöösi voimme panna.

SV 156.